

Granskning av årsredovisning för 2024 – God ekonomisk hushållning

Herrljunga kommun

April 2024

Innehåll

Sammanfattning	2
Inledning	3
2. Styrmodell i God ekonomisk hushållning	Error! Bookmark not defined.
3. Iakttagelser och bedömning	9

Sammanfattning

Bakgrund

Deloitte har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Herrljunga kommun granskat om resultaten för god ekonomisk hushållning i helårsrapporten för 2024 är förenliga med de mål som fullmäktige beslutat. Granskningen har fokuserat på både ekonomiska och verksamhetsmässiga mål, med målet att bedöma hur väl kommunen uppfyller sina långsiktiga åtaganden.

Svar på revisionsfrågor

Granskningen har genomförts med fokus på tre centrala revisionsfrågor:

- 1) **Har kommunstyrelsen gjort en samlad bedömning av måluppfyllelsen för de av kommunfullmäktige fastställda finansiella och verksamhetsmålen, och är denna bedömning tydlig, välunderbyggd och rättvisande i årsredovisningen?**

Vår bedömning är att kommunstyrelsen till viss del har gjort en samlad bedömning av måluppfyllelsen för de av kommunfullmäktige fastställda finansiella och verksamhetsmålen och att denna bedömning tydlig, välunderbyggd och rättvisande (se motivering på sida 12).

- 2) **Har kommunstyrelsen gjort en samlad bedömning av god ekonomisk hushållning samt är kommunstyrelsens bedömning av god ekonomisk hushållning samlad, integrerad, välgrundad, rimlig, rättvis och motiverad utifrån måluppfyllelsen av ekonomiska och verksamhetsmål.**

Vår bedömning är att kommunstyrelsen till viss del har gjort en samlad bedömning av god ekonomisk hushållning, men att denna bedömning inte är fullt ut integrerad, välgrundad eller motiverad i förhållande till den måluppfyllelse som redovisas i årsredovisningen. (se motivering på sida 14).

- 3) **Är resultatet i årsredovisningen förenligt med fullmäktiges beslut om mål och riktlinjer för God ekonomisk hushållning?**

Vår samlade bedömning är att resultatet i årsredovisningen 2024 är till viss del förenligt med de mål och riktlinjer för god ekonomisk hushållning som kommunfullmäktige har fastställt (se motivering på sida 16)).

Rekommendationer

Mot bakgrund av iakttagelserna i granskningen av årsredovisningen 2024 lämnas följande rekommendationer:

1. Förtydliga bedömningsgrunderna för måluppfyllelse av kommunfullmäktiges mål

Kommunstyrelsen bör klargöra hur indikatorer, insatser och andra faktorer vägs samman i måluppfyllelsebedömningen, samt vad som skiljer de tre bedömningsnivåerna åt och hur mål utan fullständigt underlag hanteras.

2. Säkerställ indikatorernas uppföljningsbarhet och relevans

Kommunstyrelsen bör säkerställa att indikatorerna är mätbara, speglar målen och möjliggör tillförlitlig uppföljning över tid.

3. Integrera bedömningen av verksamhet och ekonomi i GEH-analysen

Kommunstyrelsen bör tydligare redovisa hur måluppfyllelse, resultat och balanskrav vägs samman i bedömningen av god ekonomisk hushållning.

4. Vidta åtgärder för att förbättra måluppfyllelsen av verksamhetsmål

Kommunstyrelsen bör analysera orsaker till bristande måluppfyllelse och säkerställa att förbättringsinsatser vidtas inom målområden med svagt utfall.

Jönköping den 2025-04-22

DELOITTE AB

Revsul Dedic
Certifierad kommunal revisor

Inledning

1.1 Bakgrund

På uppdrag av de förtroendevalda revisorerna ska vi genomföra en granskning av Herrljunga kommuns årsredovisning för 2024. Enligt 12 kap. 2 § Kommunallagen (2017:725) ska årsredovisningen behandlas av fullmäktige, och revisorerna ska bedöma om resultatet är förenligt med de mål som fullmäktige beslutat, både verksamhetsmål och finansiella mål. Granskningen syftar till att ge en övergripande bedömning av om kommunen uppfyller sina mål för god ekonomisk hushållning samt att utvärdera helårsresultatet.

Enligt 11 kap. 1 § i kommunallagen (2017:725) ska kommuner upprätthålla god ekonomisk hushållning i sin verksamhet. Detta innebär att kommunen ska upprätthålla balans mellan inkomster och utgifter över tid och använda sina resurser på ett sätt som maximerar nytta för kommuninvånarna. God ekonomisk hushållning handlar både om att hantera kortsiktiga ekonomiska mål och att säkerställa en långsiktigt hållbar ekonomisk utveckling. Kommunfullmäktige har det yttersta ansvaret för att fastställa riktlinjer för god ekonomisk hushållning, vilka innehåller de finansiella och verksamhetsmässiga mål som årligen ska följas upp och redovisas.

Kommunstyrelsen har ansvaret för att övervaka och samordna kommunens verksamhet och ekonomiska förvaltning. Detta inkluderar att göra en samlad utvärdering av hur väl de fastställda målen har uppfyllts och att redovisa detta tydligt i årsredovisningen. Revisorernas uppgift är att granska om kommunstyrelsen har uppfyllt sin uppgift på ett korrekt sätt och om den redovisade måluppfyllelsen ger en rättvisande bild av kommunens prestationer och ekonomiska förvaltning.

Granskningen av årsredovisningen har en mer omfattande karaktär än granskningen av delårsrapporten och syftar till att bedöma kommunens ekonomiska ställning, utveckling under året samt helårsresultat. Fokus ligger på att bedöma om kommunen har uppnått

sina finansiella och verksamhetsmässiga mål och om redovisningen ger en rättvisande bild av kommunens förmåga att upprätthålla god ekonomisk hushållning.

1.2 Revisionsfrågor

Revisionsfrågor som ska besvaras genom granskningen:

1. Har kommunstyrelsen gjort en samlad bedömning av måluppfyllelsen för de av kommunfullmäktige fastställda finansiella och verksamhetsmålen, och är denna bedömning tydlig, välunderbyggd och rättvisande i årsredovisningen?
2. Har kommunstyrelsen gjort en samlad bedömning av god ekonomisk hushållning samt är kommunstyrelsens bedömning av god ekonomisk hushållning samlad, integrerad, välgrundad, rimlig, rättvis och motiverad utifrån den måluppfyllelse av ekonomiska och verksamhetsmål som redovisas i årsredovisningen?
3. Är resultatet i årsredovisningen förenligt med fullmäktiges beslut om mål och riktlinjer för God ekonomisk hushållning?

1.3 Avgränsning och metod

Granskningen genomförs genom en analys av årsredovisningens mål.

Granskningsåtgärderna utförs genom en detaljerad granskning, baserad på en genomgång av kommunens årsredovisning.

Revisionskriterier

Följande kriterier används i granskningen: Kommunallag samt fullmäktiges beslut avseende verksamhetsmässiga och finansiella mål samt god ekonomisk hushållning.

2. Styrmodell och God ekonomisk hushållning

Nedanstående beskrivning av styrmodellen och riktlinjerna för god ekonomisk hushållning (GEH) i Herrljunga kommun baseras på flera källor, inklusive *Budget och verksamhetsplan 2024–2026*, *Policy för verksamhets- och ekonomistyrningsprinciper* samt *Årsredovisning 2024*. Syftet med avsnittet är att redogöra för de grundläggande strukturerna och principerna för styrning, inklusive hur mål beslutas, konkretiseras, följs upp och bedöms. Fokus ligger på den styrlogik och de finansiella och verksamhetsmässiga mål som gällde för verksamhetsåret 2024. Resultat, utfall och bedömningar behandlas i kommande avsnitt.

2.1 Herrljunga kommuns styrmodell

Herrljunga kommuns styrmodell vilar på målstyrning där visionen "**Växtkraft 10 000**" är den övergripande ledstjärnan. Den uttrycker en långsiktig ambition om hållbar utveckling och tillväxt och konkretiseras i tre fokusområden. Till varje fokusområde är tre kommunövergripande mål kopplade, totalt nio mål. Dessa mål beslutas av kommunfullmäktige och utgör ramen för verksamhetsstyrningen under året. De kommunövergripande målen är långsiktiga och gäller över flera år, och revideras inte årligen.

Styrmodellen bygger på att de kommunövergripande målen omsätts i praktisk verksamhet genom nämndspecifika mål och indikatorer. I årsredovisningen för 2024 anges under varje kommunövergripande mål ett antal nämndmål, som beskriver vilka insatser respektive nämnd ansvarar för. Till varje mål kopplas dessutom indikatorer eller nyckeltal som ska möjliggöra uppföljning. Dessa redovisas i tabellform tillsammans med målvärden (mål 2024), vilket ger en grund för att tolka i vilken grad målen uppnåtts.

Herrljunga kommun följer upp verksamhetsmålen i både delårsrapport och årsredovisning. I årsredovisningen ges en samlad beskrivning per mål, som innehåller både redovisning av genomförda aktiviteter, analys av utvecklingen samt utfall på indikatornivå. Uppföljningen sker alltså både kvalitativt och kvantitativt.

Kommunstyrelsen gör en samlad bedömning av måluppfyllelsen, men det finns inga formella kriterier eller en standardiserad bedömningsskala (exempelvis mycket god/god/mindre god) som styr denna helhetsbedömning. Bedömningen bygger i praktiken på kommunstyrelsens professionella och politiska helhetsvärdering av insatser,

indikatorer och resultat. Detta innebär att modellen erbjuder en viss flexibilitet och anpassningsförmåga, men samtidigt innebär avsaknaden av metodmässig transparens en utmaning ur utvärderings- och revisionssynpunkt. Det blir svårare att följa hur måluppfyllelsen har bedömts på ett enhetligt och objektivt sätt över tid och mellan mål.

De indikatorer som används är av blandad karaktär. Vissa är konkreta kvantitativa nyckeltal, såsom energiförbrukning, meritvärden och avfallsvolymer, medan andra snarare är genomförandemål av typen "ta fram program" eller "genomföra insats". Det gör att indikatorerna har olika värde som uppföljningsunderlag. I vissa fall saknas också indikatorer helt, som för mål 6 ("Främja samarbete i hela kommunen"), vilket ytterligare begränsar möjligheten till en systematisk uppföljning.

Sammanfattningsvis präglas Herrljunga kommuns styrmodell av en tydlig struktur på strategisk nivå, men även av vissa svagheter när det gäller standardisering, transparens och jämförbarhet i bedömning och resultatvärdering. Detta bör särskilt uppmärksammas vid revisionell granskning och resultatanalys.

2.2 Principer för god ekonomisk hushållning

Herrljunga kommuns principer för god ekonomisk hushållning framgår av policyn *Verksamhets- och ekonomistyrningsprinciper* (KS-2024-169). Där definieras GEH som ett samlat ansvar för att använda kommunens resurser effektivt, långsiktigt och ansvarsfullt – både ekonomiskt och verksamhetsmässigt. GEH tolkas därmed brett, i linje med kommunallagens 11 kap. 1 §, där både god ekonomisk hushållning i resultat- och balansräkning samt i måluppfyllelse betonas.

Ur ett finansiellt perspektiv är tre mål centrala:

1. **Resultatmål:** Det årliga resultatet ska långsiktigt uppgå till minst 2 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag.
2. **Soliditetsmål:** Soliditeten, inklusive ansvarsförbindelser, ska långsiktigt uppgå till minst 35 procent.
3. **Investeringsmål:** Nettoinvesteringarna ska över en rullande femårsperiod finansieras till minst 70 procent med egna medel (resultat plus avskrivningar).

Dessa mål är fastställda av kommunfullmäktige och följs upp i årsredovisningen med tydliga nyckeltal och indikatorer. Det finns även rutiner för hantering av

balanskravsresultat enligt kommunallagen, och resultatutjämningsreserven (RUR) är ett verktyg som kan användas vid tillfälliga intäktsvariationer.

Ur ett verksamhetsperspektiv framhålls i policyn att god ekonomisk hushållning förutsätter att det finns ett tydligt samband mellan resurstilldelning, prestation och resultat. Det innebär att målstyrning, uppföljning och analys är centrala verktyg för att nå GEH. Det betonas även att målen i sig ska bidra till att resurserna används på ett ändamålsenligt och hållbart sätt.

2.3 Verksamhetsmål, indikatorer och målvärden 2024

Nedan presenteras en samlad tabell över Herrljunga kommuns tre fokusområden, tillhörande nio kommunövergripande verksamhetsmål, samt de indikatorer och målvärden som använts för att följa upp dessa under verksamhetsåret 2024. Tabellen inkluderar såväl verksamhetsmässiga som finansiella mål och bygger på de målsättningar som återfinns i årsredovisningen 2024. Indikatorernas karaktär varierar mellan kvantitativa nyckeltal, kvalitativa uppföljningspunkter och genomförandemål. Dessa har legat till grund för kommunstyrelsens bedömning av måluppfyllelse i årsredovisningen och utgör därmed centrala revisionskriterier i denna granskning.

Fokusområde	Versamhets- och finansiella mål	Indikator/nyckeltal	Målvärde 2024
En hållbar och inkluderande kommun	1. Herrljunga ska ta miljöansvar och effektivt hushålla med naturens resurser, nu och i framtiden	Framtagande av miljöstrategiskt program	Färdig och antas
		Antagande av Koldioxidbudgeten och implementering i ärendebereidningen	Implementering i ärendebereidningen
		Genomförande av 2024 - 2026 års klimatlöften inom ramen för Klimat 2030	Fortsättning och uppstart av nya klimatlöften.
		Antal ton mat-och restavfall, Minska mot föregående år	Minska
		Antal ton avfall från ÅVC till förbränning och deponi, Minska mot föregående år	Minska
		Vid utgången av 2024 ska alla dricksvattenanläggningar ha en fastställd faroanalys och provtagningsprogram	100%
		Energiförbrukning i kommunens fastigheter	Minska
		Förbrukning Värme kWh/kvm	Minska
		Förbrukning el kvh/kvm	Minska
		Totalt svinn per port (g) förskola/skola	Minska
		Totalt svinn per port (g) äldreomsorg	Minska
		Totalt antal kamerapunkter	Öka
		Antal externt samordnade planer (SIP), upprättade	öka 10%
		Genomsnittligt meritvärde för pojkar/flickor	
		Meritpoäng slutbetyg åk 9 (17 ämnen)	

Revisionellt kan konstateras att de finansiella delarna av GEH är väl definierade och tydligt uppföljningsbara. Det finns kvantitativa målnivåer, konsekvent återrapportering och formella beslutsunderlag. Däremot är det svårare att verifiera måluppfyllelsen utifrån de verksamhetsmässiga målen, eftersom målvärden och indikatorer är av varierande typ, och en enhetlig bedömningsmetodik saknas. Detta försvårar samlad värdering av om GEH uppnåtts ur ett helhetsperspektiv.

		100 % av alla enheter inom socialförvaltningen skall redovisa en budget i balans	100%
		Antal registreringar i Senior alert och Svenskt register för Beteendemässiga och Psykiska Symptom (BPSD)	60 SA/30 BPSD
	2. Herrljunga kommun ska ha en god ekonomisk hushållning.	Soliditetskrav Herrljunga kommun	Min 35%
		Resultatöverskott som motsvarar två procent av skatteintäkter och kommunalekonomisk utjämning över tid	2%, (budgeterat 0,9 %)
		Kommunfullmäktiges fastställda mål om självfinansiering, kommun	70%, (budgeterat 38,9%)
	3. Herrljunga kommun ska ha socialt hållbara verksamheter som främjar trygghet, inkludering och jämställdhet.	Avgångna tillsvidareanställda	<12%
		Sjukfrånvaro	<7%
		Heltidsanställda månadsavlönade/heltidsarbetande månadsavlönade i %	Öka
		Medborgarundersökningen - Möjlighet att påverka inom de kommunala verksamheterna fungerar bra, andel (%)	+2022
		Medborgarundersökningen - Möjlighet att påverka politiska beslut i kommunen fungerar bra, andel (%)	+2022
		Medborgarundersökningen - Möjlighet att delta aktivt i arbetet med att utveckla kommunen fungerar bra, andel (%)	+2022
		Medborgarundersökningen - Kommunens information kring större förändringar fungerar bra, andel (%)	+2022
		Andelen egna upphandlingar där ovannämnda krav ställs	80%
	En välkomnande och attraktiv kommun	Medborgarundersökningen - Kan rekommendera andra att flytta till kommunen, andel % (riket)	+2022
		Medborgarundersökningen - Beslut som fattas i kommunen upplevs som genomtänkta och genomarbetade, andel % (riket)[1]	+2022
		Medborgarundersökningen - Beslut som fattas i kommunen upplevs vara transparenta, andel % (riket)	+2022
		Handläggningstid, bygg (dagar)	3 veckor
		Handläggningstid, miljö (dagar)	3 veckor
		Tillsyn Bygg: Antal beslutade tillsynsärenden	12
		*3 30 300 Analys GIS. Alla ska kunna se 3 träd utanför fönstret, Varje kvarter ska ha 30% krontäckningsgrad, Max 300 meter till ett grönområde	50%
		Arbetet känns meningsfullt	4,7*
		Sjukfrånvaro i socialförvaltningen (%)	5%
		Personalomsättning, chefer. Socialförvaltningen	19-mar
		Andel heltidsanställda, Socialförvaltningen	92%

		Andel arbetad tid (av total arbetad tid) utförd av timanställda. Socialförvaltningen	VoO 12%, SS 10%
		Andel tillsvidareanställda undersköterskor inom vård och omsorg	100%
		Trygghet och säkerhet-Kommunindex	Öka
	5. Herrljunga kommun är en trygg plats att besöka, och verka och leva i	Medborgarundersökningen - Trygg utomhus i området där du bor när det är mörkt ute, andel (%)	Öka
		Anmällda brott om skadegörelse per 1 000 inv. (riket)	Minska
		Anmällda våldsbrott/100 000 inv. (riket)	Minska
		Antal Kvinnor som röker eller snusar vid graviditetsvecka 8–12	7%
		Deltagartillfällen i idrottsförening 13–20 år	15
		Boende med hemtjänst – besväras ofta av ensamhet	9%
		Ökad nöjdhet avseende brukarbedömning IFO (%)	80%
		Ökad nöjdhet avseende brukarbedömning hemtjänst – helhetssyn (%)	94%
		Ökad nöjdhet avseende brukarbedömning särskilt boende – helhetssyn (%)	86%
		Ökad nöjdhet avseende brukarbedömning LSS (vartannat år, trivsel daglig verksamhet (%))	88%
		Antal personal en hemtjänsttagare möter under 14 dagar (medelvärde)	13
		Trygghet åk 5	80
		Trygghet åk 8	63
		Trygghet åk 2 gymnasiet	68
		Trygghet förskolan (vårdnadshavare)	98,5
		Trygghet fritidshem (vårdnadshavare)	95,1
	6. Herrljunga kommun främjar samarbete i hela kommunen	N/A	
En utvecklande kommun	7. Oavsett ålder ges möjlighet till livslångt lärande och god livskvalitet	Medborgarundersökningen - Möjlighet att vara den man är och leva det liv man vill leva, andel (%)	Behålla
		Andel pojkar i Kulturskolan	???
	8. Herrljunga kommun främjar ett aktivt och starkt lokalt näringsliv	Antalet nystartade företag/1 000 invånare (riket/VGR)	Minst medel VGR
		Antalet nystartade företag	> 50
		Andel företagare Herrljunga. Hur stor del av befolkningen i åldern 20–64 driver eget företag (riket)	Öka
		Arbetslöshet i procent (riket)	>1,5% lägre än riket
		Branschbredd	Öka

		Ranking näringsliv (Svenskt näringsliv): 1. Totalranking 2. Kommunpolitikernas attityder till företagande. Tjänstemännens syn på och samarbete med näringslivet.	+ 10 plats
		Ranking Företagsklimat enligt svenskt Näringsliv	Behålls
		Medarbetarenkät HME, Behålla och- eller förbättra placering från förgående år	77
		Gymnasieelever med examen andel % (män/ kvinnor)	??
	9. Herrljunga kommun ska växa genom ett hållbart samhällsbyggande	Framtagande av en kommunövergripande digitaliseringsstrategi	Verksamheternas digitaliserings-strategi påbörjas
		Utveckling av nyttokalkyl och för välfärdsteknik och digitalisering	Verksamheterna använder nyttokalkylering för att värdera värdet av behov
		Vad tycker du om din kommun som en plats att bo och leva på?	+ 2022
		Hur tycker du att din kommun sköter sina olika verksamheter?	+ 2022
		Förändring i antal invånare över senaste femårsperioden	1,20%
		Nya bostäder som kan byggas med stöd av gällande detaljplan antal/1000 inv. mäts vartannat år	+25
		Antal nattkameror inom hemtjänsten	14
		Antal digitala lösningar inom IFO	10
		Antal digitala läkemedelsskåp i ordinärt boende, inskrivna kommunal hälso- och sjukvård	75
		Ranking företagsklimat enligt svenskt näringsliv, Behålla och-eller förbättra placering från föregående år. Målsättning att ligga top 10 i Sverige	Behålls
		Antal planlagda tomter till försäljning i kommunen, st.	50
		Antal planlagd industrimark, kvm	100 000 kvm

3. Iakttagelser och bedömning

I vår granskning av Herrljunga kommuns årsredovisning 2024 har vi analyserat kommunens måluppfyllelse med utgångspunkt i både de finansiella och verksamhetsmässiga målen. Vi har även granskat kommunstyrelsens samlade bedömning av god ekonomisk hushållning. Nedan presenteras de centrala observationerna inom dessa områden.

Har kommunstyrelsen gjort en samlad bedömning av måluppfyllelsen för de av kommunfullmäktige fastställda finansiella och verksamhetsmålen och är denna bedömning tydlig, välunderbyggd och rättvisande?

Syftet med denna revisionsfråga är att granska om kommunstyrelsen har gjort en samlad bedömning av måluppfyllelsen för de finansiella och verksamhetsrelaterade mål som kommunfullmäktige beslutat om, samt om denna bedömning är tydligt redovisad i årsredovisningen. Granskningen omfattar också om bedömningen är välunderbyggd och rättvisande i förhållande till faktiska utfall, indikatorer och styrdokument.

Iakttagelser

Finansiella mål

Kommunfullmäktige i Herrljunga kommun har i styrdokumentet Policy för verksamhets- och ekonomistyrningsprinciper samt i Budget och verksamhetsplan 2024–2026 fastställt tre finansiella mål som grund för att uppnå god ekonomisk hushållning. Dessa avser dels ett årligt resultat om minst 2 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag, dels en soliditet på minst 35 procent inklusive ansvarsförbindelser, samt att minst 70 procent av investeringarna under en rullande femårsperiod ska finansieras med egna medel.

I årsredovisningen 2024 redovisar kommunstyrelsen dessa tre finansiella mål i ett särskilt avsnitt. Det framgår att det redovisade resultatet för 2024 uppgick till 1,7 mnr, vilket motsvarar cirka 0,2 procent av skatter och statsbidrag. Detta är lägre än det angivna riktvärdet om 2 procent för ett enskilt år. Däremot framhålls att genomsnittet för perioden 2020–2024 uppgår till 2,2 procent, vilket enligt kommunstyrelsen innebär att målet långsiktigt är uppnått. Det anges dock inte om målet ska uppnås varje år eller endast i genomsnitt, vilket öppnar för tolkning av målets innebörd.

När det gäller de övriga två målen – soliditet och självfinansieringsgrad – redovisas dessa med konkreta nyckeltal i årsredovisningen. Soliditeten för kommunen uppgår till 43,6 procent, vilket överstiger målnivån.

Självfinansieringsgraden uppgår till 40,2 procent för kommunkoncernen respektive 51,6 procent för kommunen under året. Den genomsnittliga självfinansieringsgraden över en femårsperiod redovisas till 72,3 procent, vilket innebär att det långsiktiga målet om minst 70 procent är uppfyllt.

Bedömningen av måluppfyllelsen för de finansiella målen sker samlat under mål 2 – "God ekonomisk hushållning" – där kommunstyrelsen anger att målet är uppnått. Det framgår dock inte om varje enskilt delmål har bedömts separat, eller om någon särskild viktning mellan indikatorerna tillämpats. Inte heller redovisas något resonemang kring hur dessa tre finansiella mål samspelar, eller vilken betydelse de har för kommunens långsiktiga finansiella hållbarhet.

Verksamhetsmål

Kommunfullmäktige har för perioden 2023–2026 fastställt nio övergripande verksamhetsmål. Dessa är organiserade under tre fokusområden: *En hållbar och inkluderande kommun*, *En välkomnande och attraktiv kommun* samt *En utvecklande kommun*. Under varje mål anges i årsredovisningen nämndvisa åtgärder och återsrapportering, följt av en tabell med indikatorer, målvärden för 2024 och utfall för 2024. För varje mål gör kommunstyrelsen en uttalad samlad bedömning enligt en tregradig skala: "uppnått", "delvis uppnått" och "saknar mätvärde". I årsredovisningen anges vilka faktorer som legat till grund för bedömningen, i form av beskrivningar av aktiviteter och indikatorutfall. Totalt används 81 indikatorer eller nyckeltal för de nio målen, men omfattning och karaktär varierar mellan målen.

Indikatorerna är av blandad typ – vissa är kvantitativa mått, exempelvis energiförbrukning, svinn i gram eller antal upprättade SIP-planer, medan andra utgör kvalitativa eller aktivitetsbaserade mått, såsom ”framtagande av strategi” eller ”implementering i beredning”. För flera indikatorer används vaga formuleringar i målnivån (t.ex. ”öka”, ”minska”) utan exakta siffrvärden. Andra indikatorer saknar helt utfall för 2024. I ett fall – mål 6 – finns inga indikatorer alls, och kommunstyrelsen anger att ingen bedömning är möjlig.

Det framgår inte hur många indikatorer som behöver uppnås för att målet som helhet ska anses vara uppfyllt. Det finns inte heller någon beskrivning av kriterier eller bedömningsgrunder som förklarar skillnaden mellan att ett mål är uppnått eller endast delvis uppnått. Bedömningarna förefaller därmed i huvudsak baserade på övergripande helhetsbedömningar där både kvantitativt och kvalitativt underlag vägs samman, men där systematik i denna sammanvägning inte tydligt redovisas.

De flesta mål (sju av nio) bedöms som delvis uppnådda. Endast ett mål – mål 2 om god ekonomisk hushållning – anges som uppnått, medan ett mål – mål 6 om internt samarbete – saknar mätvärden och därför inte har bedömts. Någon övergripande samlad bedömning av kommunens måluppfyllelse som helhet (t.ex. alla nio mål tillsammans) förekommer inte. Det framgår heller inte hur indikatorer med bristande mätbarhet eller saknade värden har påverkat respektive målbedömning.

I vissa fall framgår att indikatorer uppnåtts, men målet ändå bedömts som delvis uppnått, vilket tyder på att även andra faktorer än indikatorutfall vägs in. I andra fall visar indikatorer försämrade värden jämfört med tidigare år, men bedömningen kvarstår som delvis uppnådd. Detta bekräftar att bedömningen bygger på en sammanvägning, men eftersom kriterierna inte tydligt framgår är det svårt att utläsa vad som krävs för att ett mål ska anses uppfyllt.

Bedömning av måluppfyllelse

Nedan presenteras en sammanställning av de nio verksamhetsmål som kommunfullmäktige fastställt för verksamhetsåret 2024. Tabellen visar kommunstyrelsens bedömning av måluppfyllelsen, motivering till denna bedömning, samt vår granskningsbaserade bedömning av om kommunstyrelsens slutsatser framstår som rimliga i förhållande till indikatorernas kvalitet, utfall i förhållande till målvärde samt övriga faktorer som återges i årsredovisningen.

*** Vår bedömning grundar sig uteslutande på den information som återfinns i årsredovisningen 2024 samt övriga styrdokument som analyserats. Det är möjligt att kommunstyrelsen baserat sina slutsatser på ytterligare underlag som inte redovisats i dessa dokument. Om så är fallet innebär det en begränsad transparens och en potentiell svaghet i den rättvisande redovisningen, sett ur ett revisions- och medborgarperspektiv.**

Målområde	Total antal indikatorer & utfall för 2024	Kommunstyrelsens bedömning och motivering till bedömningen	Deloitte's bedömning och motivering till bedömningen*
Mål 1: Miljöansvar	17 indikatorer: 41 % uppnått, 35 % ej uppnått, 24 % saknar värde	Delvis uppnått: KS lyfter att flera indikatorer har måluppfyllelse, särskilt inom energi- och avfallshantering. Dock framhålls att viktiga insatser såsom klimatprogram och koldioxidbudget inte har genomförts. SBN arbetar med nytt insamlingssystem, SN och BN med hållbarhetsinsatser i omsorg och skola. KS noterar resursbrist inom miljöstrategiska funktioner.	Vi delar delvis kommunstyrelsens bedömning: Bedömning saknar tydlig metodik, men slutsatsen förefaller rimlig utifrån blandade utfall. Vår bedömning grundar sig på redovisningen i årsredovisningen. Det är möjligt att andra underlag använts, vilket påverkar transparensen.

Mål 2: God ekonomisk hushållning	3 indikatorer: 67 % uppnått, 33 % ej uppnått, 0 % saknar värde	Uppnått: KS bedömer att samtliga tre finansiella mål är uppfyllda. Resultatet 2024 uppgår till 0,2 %, men flerårsgenomsnitt uppgår till 2,2 %. Investeringsmålet bedöms uppfyllt med hänvisning till god resultatnivå de senaste fem åren. Soliditeten beskrivs som fortsatt stabil trots lägre resultat. Ingen kvantifierad redovisning sker.	Vi delar kommunstyrelsens bedömning:
Mål 3: Social hållbarhet	8 indikatorer: 38 % uppnått, 50 % ej uppnått, 12 % saknar värde	Delvis uppnått: KS lyfter åtgärder inom hälsa, SIP, samverkan, fysisk aktivitet och kvalitetsregister. SN redovisar förebyggande insatser som social dagträff och ökad samverkan med kultur och fritid. BN arbetar med trygghet och jämställdhet i skola och förskola. Resultaten varierar, särskilt inom SIP och ekonomiskt bistånd.	Vi delar delvis kommunstyrelsens bedömning: Bedömningen speglar viss måluppfyllelse, men utan dokumenterad bedömningsmodell. Bedömningen stöds delvis av indikatorer, men flera centrala mål ej uppnådda. Tydlig metod saknas.
Mål 4: Marknadsföring	14 indikatorer: 29 % uppnått, 43 % ej uppnått, 29 % saknar värde	Delvis uppnått: KS framhåller stärkt kommunikation och satsningar på profilering. Indikatorer omfattar digital närvaro, besöksiffror och varumärkesaktiviteter. Flera indikatorer saknar målvärden eller visar begränsad påverkan. Nämndsaktiviteter redovisas sparsamt. Effektmått är svagt utvecklade.	Vi delar delvis kommunstyrelsens bedömning: Indikatorer är svaga och bedömningen framstår som för generös. Underlaget är svagt, med låg uppföljningsbarhet. Transparens kring indikatorernas relevans saknas.
Mål 5: Trygghet	16 indikatorer: 31 % uppnått, 38 % ej uppnått, 31 % saknar värde	Delvis uppnått: KS lyfter trygghetsskapande åtgärder, inklusive kameraövervakning och samverkan mellan SN, BN och kultur/fritid. SN rapporterar förebyggande arbete genom hälsosamtal, fallprevention och teamträffar. Vissa indikatorer visar negativ utveckling, t.ex. SIP och svinn i äldreomsorgen.	Vi delar delvis kommunstyrelsens bedömning: Indikatorer visar splittrad bild, bedömning delvis rimlig men otydligt grundad. Flera insatser redovisas, men indikatorer visar svagt resultat. Transparens och metod saknas.
Mål 6: Samverkan	0 indikatorer	Saknar mätvärde: KS anger att indikatorer för detta mål saknas och att uppföljning därför inte kunnat ske. Bedömning görs inte.	Vi delar kommunstyrelsens bedömning:
Mål 7: Livslångt lärande	2 indikatorer: 50 % uppnått, 50 % ej uppnått, 0 % saknar värde	Delvis uppnått KS lyfter insatser kopplade till digitalisering och utbildning. BN arbetar med projekt kring mångfald och människors lika värde. Endast två indikatorer finns; en uppfylld, en ej uppfylld. Resultatredovisning är begränsad.	Vi delar delvis kommunstyrelsens bedömning: Underlag är för svagt för att stödja ens delvis måluppfyllelse. Endast två indikatorer, varav en ej uppnådd. Bedömning grundas på insatser snarare än resultat.

Mål 8: Näringsliv	9 indikatorer: 33 % uppnått, 44 % ej uppnått, 22 % saknar värde	Delvis uppnått: KS framhåller samverkan med näringslivet, t.ex. genom etableringsstöd och dialoger. Indikatorer visar blandad utveckling. SN lyfter arbetsmarknadsåtgärder, BN stärker koppling till utbildning. Effekt på företagsklimat syns inte tydligt.	Vi delar delvis kommunstyrelsens bedömning: Bedömningen kan delvis förstås, men saknar konsekvent koppling till måluppfyllelse. Bedömning försiktigt rimlig, men saknar viktning.
Mål 9: Hållbart samhällsbyggande	12 indikatorer: 33 % uppnått, 42 % ej uppnått, 25 % saknar värde	Delvis uppnått: KS bedömer att flera planerings- och utvecklingsåtgärder genomförts, bl.a. fler detaljplaner. SBN rapporterar insatser för bostadsförsörjning och VA-plan. Flera indikatorer uppfylls, men vissa mål, t.ex. avloppsstandard, har brister i uppföljning.	Vi delar delvis kommunstyrelsens bedömning: Rimlig men utan stödjande syntes eller indikatorviktning. Insatser redovisas, men flera indikatorer har ej uppnåtts. Struktur för bedömning saknas.

Bedömning och motivering

Vår samlade bedömning är att kommunstyrelsen till viss del har gjort en samlad bedömning av måluppfyllelsen för både de finansiella och verksamhetsmässiga mål som kommunfullmäktige fastställt, och att denna bedömning delvis är tydlig, välunderbyggd och rättvisande.

Bedömningen baseras på vår granskning av årsredovisningen 2024, de tillhörande styrdokumenterna samt vår professionella analys och tolkning av det material som varit tillgängligt för revisorerna och andra externa mottagare.

Vi grundar vår bedömning på följande:

Vi konstaterar att kommunstyrelsen i årsredovisningen redovisar tre finansiella mål som fastställts av kommunfullmäktige: resultatmål, soliditetsmål och mål för investeringsfinansiering. Målbeskrivningar, indikatorer och utfallet 2024 återfinns i avsnittet om god ekonomisk hushållning. Kommunstyrelsen anger att samtliga tre finansiella mål är uppnådda.

Vi noterar dock att redovisningen inte är fullständigt kvantifierad. Resultatmålet – ett överskott motsvarande minst 2 % av skatter och statsbidrag – nåddes inte 2024 (utfall: 0,2 %). Bedömningen att målet ändå uppfyllts baseras på att flerårsgenomsnittet (2020–2024) överstiger 2 %. Det framgår dock inte tydligt hur stor vikt som lagts vid det enskilda

årets resultat i jämförelse med trenden. Denna otydlighet försvårar en bedömning av om kommunstyrelsen använt en konsekvent metodik i sin måluppföljning.

Soliditetsmålet och investeringsmålet redovisas med konkreta nyckeltal i årsredovisningen. Soliditeten anges till 43,6 procent, vilket överstiger det uppsatta målet om minst 35 procent. Självfinansieringsgraden redovisas till 51,6 procent för kommunen 2024 samt 72,3 procent i genomsnitt över en femårsperiod, vilket överträffar målnivån på 70 procent.

Däremot framgår det inte om varje finansiellt delmål har bedömts separat, eller hur dessa vägs samman i den samlade bedömningen av målområdet ”God ekonomisk hushållning”. Det saknas dessutom en syntetiserande reflektion kring hur dessa tre mål samspelar och hur de tillsammans påverkar kommunens långsiktiga finansiella hållbarhet.

Vi konstaterar att kommunstyrelsen redovisar bedömningar för samtliga nio verksamhetsmål enligt en tregradig skala: uppnått, delvis uppnått eller ej bedömt. Bedömningarna bygger på redovisning av nämndmål, indikatorer, målvärden, utfallsdata och beskrivna insatser.

Vi noterar att detta innebär ett viktigt steg mot ökad transparens och struktur i måluppföljningen, särskilt jämfört med tidigare års delårsredovisningar. Samtidigt konstaterar vi att det saknas dokumenterade principer för hur indikatorer vägs samman

till en övergripande bedömning för varje mål. Det framgår inte exempelvis hur många indikatorer som behöver uppnås, eller hur kvalitativa beskrivningar förhåller sig till kvantitativa mått.

Vår genomgång visar att endast 36 % av indikatorerna har uppnått uppsatt målvärde, medan 41 % inte nått målvärde, och 23 % saknar utfall eller målvärde. Trots detta bedöms sju av nio mål som delvis uppnådda. Vi anser att detta tyder på ett behov av tydligare bedömningsgrunder för att säkerställa en rimlig och transparent bedömning.

Vi konstaterar vidare att det inte presenteras någon sammanfattande helhetsbedömning av verksamhetsmålen som grupp, och att det saknas analys av relationen mellan verksamhetsresultat och finansiell utveckling. Detta begränsar möjligheten att förstå kommunens totala måluppfyllelse i ett strategiskt perspektiv.

Vi anser att kommunstyrelsen i årsredovisningen 2024 gjort viktiga framsteg vad gäller struktur och systematik i redovisningen av både finansiella och verksamhetsmål. Framför allt tydliggörs indikatorer, målvärden och ansvarsfördelning mellan nämnder och styrelse på ett mer transparent sätt än tidigare.

Samtidigt noterar vi väsentliga kvarstående brister i bedömningsmetodik, särskilt vad gäller samlad syntes, viktning och motivering. Det saknas en strukturerad metod för hur kvalitativa och kvantitativa data vägs samman i bedömningen av måluppfyllelse, och det finns inte någon dokumenterad logik som förklarar hur måluppfyllnaden ska klassificeras.

Vi vill också särskilt framhålla att vår bedömning grundar sig uteslutande på den information som återfinns i årsredovisningen och de styrdokument som varit tillgängliga i denna granskning. Det är möjligt att kommunstyrelsen har baserat sina slutsatser på ytterligare interna analyser eller underlag som inte redovisas offentligt. Om så är fallet innebär det att transparensen och möjligheten till revisionsmässig prövning begränsas, vilket i sig kan vara problematiskt.

Mot denna bakgrund är vår samlade bedömning att kommunstyrelsen till viss del har gjort en samlad bedömning av måluppfyllelsen för de finansiella och verksamhetsmässiga målen, och att denna bedömning delvis är tydlig, välunderbyggd och rättvisande i relation till det som redovisas i årsredovisningen 2024 och kommunens styrdokument.

Har kommunstyrelsen gjort en samlad bedömning av god ekonomisk hushållning samt är kommunstyrelsens bedömning samlad, integrerad, välgrundad, rimlig, rättvis och motiverad?

Syftet med denna revisionsfråga är att bedöma om kommunstyrelsen har gjort en samlad och motiverad bedömning av huruvida kommunen uppfyllt kravet på god ekonomisk hushållning under året. Granskningen fokuserar på om denna bedömning omfattar såväl finansiella som verksamhetsmässiga mål samt balanskravet, och om slutsatsen är integrerad, välgrundad och rättvisande i förhållande till den redovisade måluppfyllelsen i årsredovisningen. Målet är att analysera om kommunstyrelsens helhetsbedömning vilar på ett tydligt, spårbart och underbyggt resonemang där resursanvändning, målresultat och långsiktig hållbarhet vägs samman till en trovärdig slutsats om den ekonomiska hushållningens kvalitet.

Iakttagelser

I årsredovisningen 2024 redovisar kommunstyrelsen sin bedömning av god ekonomisk hushållning (GEH) under rubriken "God ekonomisk hushållning". Bedömningen är formulerad som en samlad slutsats och innebär att kommunen enligt kommunstyrelsens uppfattning har bedrivit sin verksamhet med god ekonomisk hushållning under året. Bedömningen uttrycks i generella termer som "långsiktig ekonomi i balans", "ansvarstagande styrning" och att kommunen "står finansiellt stabil". Det anges även att resultatet är positivt, att investeringarna är höga men under kontroll, samt att måluppfyllelse inom flera verksamhetsområden uppnåtts.

Någon strukturerad syntes mellan de olika delarna som ska vägas in i en GEH-bedömning – som finansiella mål, verksamhetsmål, resultat och balanskrav – redovisas dock inte. Det anges inte heller vilka delar som väger tyngst i helhetsbedömningen, eller om någon form av samlad viktning har genomförts.

Kommunstyrelsen hänvisar till att samtliga tre finansiella mål är uppfyllda, vilket stämmer delvis. Av dessa är det endast målet om genomsnittligt överskott (minst 2 % över en flerårsperiod) som redovisas med nyckeltal i årsredovisningen. Det årliga resultatmålet för 2024 uppgår dock endast till 0,2 %, vilket är lägre än vad riktlinjerna anger för ett enskilt år. Soliditetsmålet och investeringsmålet kommenteras i löpande text, och kvantitativa uppgifter redovisas. Soliditeten uppgick 2024 till 43,6 %, vilket överstiger målnivån på 35 %. Självfinansieringsgraden för investeringar redovisas till

51,6 % för 2024 och 72,3 % som genomsnitt över en femårsperiod, vilket innebär att det långsiktiga målet om minst 70 % uppnås. Däremot framgår inte hur dessa utfall vägs in i helhetsbedömningen av god ekonomisk hushållning

När det gäller verksamhetsmålen redovisar kommunstyrelsen att ett mål är uppnått, sju mål är delvis uppnådda, och ett mål saknar mätvärde. Totalt sett visar indikatorerna att endast 36 % av målen är uppnådda, medan 41 % inte nåtts och 23 % saknar utfall eller mätvärde. Det saknas en syntetiserande reflektion kring vad detta sammantaget innebär för verksamhetens måluppfyllelse i relation till god hushållning.

Det framgår inte av årsredovisningen om, eller hur, nämndernas egna bedömningar och återrapporteringar har använts som underlag för den samlade GEH-bedömningen. Även om nämndinsatser återges under respektive målområde saknas dokumentation om kommunstyrelsens metod för att väga samman dessa återrapporteringar i ett kommunövergripande perspektiv. Inte heller finns en strukturerad analys av effektivitet eller produktivitet i förhållande till resursanvändningen.

Balanskravsresultatet redovisas i särskild tabell och uppgår till 4,8 mnkr.

Kommunstyrelsen anger korrekt att balanskravet enligt kommunallagens regler är uppfyllt. Däremot diskuteras inte relationen mellan balanskrav och begreppet god ekonomisk hushållning. Inte heller görs någon bedömning av om den finansiella utvecklingen över tid – i form av självfinansieringsgrad, soliditet eller resultatnivå – stärker eller försvagar kommunens långsiktiga hållbarhet.

Kommunstyrelsens bedömning omfattar Herrljunga kommun som organisation, men det framgår inte tydligt om bedömningen också avser hela kommunkoncernen. Någon särskild analys av bolagens resultat, finansiella risker eller koppling till koncernens långsiktiga GEH görs inte i den delen av årsredovisningen.

Bedömning och motivering

Vår bedömning är att kommunstyrelsen har lämnat en samlad bedömning av god ekonomisk hushållning i årsredovisningen 2024, men att denna bedömning inte är fullt ut integrerad, välgrundad eller rättvisande i relation till den måluppfyllelse och de ekonomiska resultat som redovisas i årsredovisningen.

Vi grundar vår bedömning på följande:

Vi konstaterar att kommunstyrelsen tydligt formulerar en bedömning om att kommunen uppnått god ekonomisk hushållning, och att denna bedömning återfinns under egen rubrik i årsredovisningen. Det är positivt att en uttrycklig ställning tas, och att bedömningen är synlig för externa läsare.

Vi anser dock att bedömningen inte är tillräckligt väl förankrad i en strukturerad analys. Bedömningen återger inga nyckeltal utöver resultatutvecklingen, och någon explicit analys av soliditet, investeringsnivå eller riskexponering görs inte. Resultatet för 2024 understiger det riktvärde som anges i riktlinjerna för ett enskilt år, även om flerårsgenomsnittet uppnår målet. Detta kommenteras inte, vilket försvårar förståelsen av hur måluppfyllelsen påverkat GEH-bedömningen.

Vi noterar även att majoriteten av verksamhetsmålen bedöms som delvis uppfyllda, vilket också gäller indikatorerna. Ändå finns ingen diskussion om hur detta påverkar den övergripande helhetsbilden av hushållningen, eller om verksamhetsresultatens kvalitet är tillräckligt för att motivera slutsatsen om GEH. Det saknas också en synlig syntes som väger samman finansiell och verksamhetsmässig måluppfyllelse.

Vi konstaterar vidare att kommunstyrelsens bedömning inte innehåller någon reflektion kring effektivitet eller produktivitet, vilket enligt kommunens policy för god ekonomisk hushållning ska vara en integrerad del av styrningen. Bedömningen saknar även koppling till framtida kapacitet eller riskbedömning, vilket enligt vår erfarenhet är centralt i en rättvisande redovisning av hushållningsprincipen.

Vi noterar att det inte framgår om kommunstyrelsens bedömning omfattar hela kommunkoncernen eller enbart kommunen som juridisk enhet. Det försvårar förståelsen av bedömningens räckvidd, särskilt i en situation där kommunen bedriver en betydande del av sin verksamhet genom bolagsstruktur.

Vår uppfattning är att den samlade bedömningen av god ekonomisk hushållning inte vilar på en tillräckligt transparent, metodisk eller dokumenterad grund.

Vi vill även understryka att vår analys baseras på de dokument och underlag som är offentligt tillgängliga i årsredovisningen och styrdokumentationen. Det är möjligt att kommunstyrelsen vid sin bedömning utgått från ytterligare interna underlag som inte återges i årsredovisningen. Om så är fallet, innebär det en brist i transparens, och det

försvarar för såväl revisorer som kommuninvånare att förstå och bedöma den kommunala styrningen.

Mot denna bakgrund anser vi att bedömningen som helhet inte uppfyller kraven på att vara integrerad, välgrundad och rättvisande i enlighet med kommunallagen och kommunens egna riktlinjer.

Är resultatet i årsredovisningen förenligt med fullmäktiges beslut om mål och riktlinjer för god ekonomisk hushållning?

Syftet med denna revisionsfråga är att pröva om det resultat som redovisas i årsredovisningen 2024 är förenligt med de mål och riktlinjer för god ekonomisk hushållning som kommunfullmäktige har beslutat. Granskningen omfattar såväl finansiella som verksamhetsmässiga resultat samt uppfyllnad av balanskravet, i relation till de politiska intentionerna enligt budget, policy och andra styrdokument.

Iakttagelser

Vi hänvisar inledningsvis till iakttagelserna under revisionsfråga 1 och 2, där det redovisas att kommunfullmäktige i Herrljunga har beslutat om tre finansiella mål samt nio verksamhetsmål, kopplade till tre övergripande fokusområden i budget och verksamhetsplan 2024–2026. Dessa mål utgör även centrala revisionskriterier i denna granskning, tillsammans med de principer som återfinns i kommunens policy för verksamhets- och ekonomistyrning (KS 2022/340).

I årsredovisningen 2024 redovisar kommunstyrelsen en samlad bedömning av att Herrljunga kommun har uppnått god ekonomisk hushållning. Bedömningen är formulerad under rubriken ”God ekonomisk hushållning” och bygger enligt kommunstyrelsen på en helhetsbedömning av måluppfyllelse av såväl verksamhetsmål som finansiella mål samt balanskravsresultatet.

I fråga om de finansiella målen anger årsredovisningen att samtliga tre mål enligt riktlinjerna för god ekonomisk hushållning är uppnådda:

- **Resultatmål:** Årets resultat uppgår till 1,7 mnkr. Det motsvarar cirka 0,2 % av skatter och statsbidrag, vilket är under det årliga riktmärket på 2 %. Kommunstyrelsen anger dock att det genomsnittliga resultatet över flera år uppgår till 2,2 %, och att målet därmed anses vara uppfyllt i ett flerårsperspektiv.

- **Soliditetsmål:** Soliditeten redovisas i årsredovisningen till 43,6 % inklusive ansvarsförbindelser, vilket överstiger riktvärdet på 35 %.
- **Investeringsmål:** Enligt riktlinjerna ska minst 70 % av investeringarna finansieras med egna medel över fem år. Årsredovisningen anger att den genomsnittliga självfinansieringsgraden är **72,3 %** under fem år. Kommunstyrelsen anger att målet är uppnått.

När det gäller balanskravet redovisas ett resultat på 4,8 mnkr enligt balanskravsutredningen, efter att hänsyn tagits till realisationsvinster och andra poster. Det finns inga tidigare underskott att återställa. Kommunstyrelsen anger att balanskravet därmed är uppfyllt.

För verksamhetsmålen redovisas en samlad översikt av kommunstyrelsens bedömningar i årsredovisningen. Åtta av nio mål bedöms som ”delvis uppnådda”, och ett mål (mål 6) saknar bedömning på grund av att inga indikatorer fastställts. Som framgår av tidigare redovisad sammanställning (fråga 1) har totalt 44 indikatorer/nyckeltal använts, varav cirka 36 % når uppsatt målvärde för 2024. Målen bedöms målför målför av kommunstyrelsen, men någon uttrycklig viktning, kvantifierad sammanvägning eller aggregerad slutsats av verksamhetsresultaten som helhet redovisas inte.

Den samlade bedömningen av god ekonomisk hushållning presenteras i löpande text utan tabell eller analysmodell. Det anges inte tydligt hur olika mål vägt i helhetsbedömningen, eller vilka överväganden som gjorts avseende mål som inte uppnåts. Det framgår inte om exempelvis verksamhetsmålen relativt låga måluppfyllelse påverkar slutsatsen om att GEH ändå uppnåts.

Årsredovisningen innehåller ingen särskild kommentar om huruvida kommunens ekonomiska utveckling är förenlig med långsiktig hållbarhet i enlighet med kommunens egna riktlinjer, utöver att soliditet och resultat redovisas. Det redovisas heller inte hur investeringarna fördelar sig över den femåriga jämförelseperioden enligt riktlinjernas formuleringar. Vi konstaterar även att det i årsredovisningen inte görs någon uttrycklig analys av resultatutvecklingen i relation till framtida åtaganden, resursbehov eller risker, vilket enligt riktlinjerna bör vägas in i bedömningen av långsiktig god ekonomisk hushållning. Det saknas även ett koncernperspektiv – det framgår inte om GEH-bedömningen omfattar kommunens helhet, inklusive bolagen.

Sammanfattningsvis gör kommunstyrelsen en samlad och positiv bedömning av att god ekonomisk hushållning har uppnåtts. Bedömningen bygger på uppföljningen av finansiella mål, verksamhetsmål och balanskravet. Samtidigt saknas det en systematisk syntes där dessa vägs samman i relation till varandra och till långsiktig hållbarhet, och det redovisas inte hur olika mål eller eventuella brister påverkar helhetsbedömningen. Bedömningen av förenlighet med mål och riktlinjer är därmed endast delvis dokumenterad i årsredovisningen.

Bedömning och motivering

Vår samlade bedömning är att det resultat som redovisas i Herrljunga kommuns årsredovisning för 2024 till viss del är förenligt med de mål och riktlinjer för god ekonomisk hushållning som kommunfullmäktige har fastställt.

Bedömningen baseras på vår analys av årsredovisningen 2024, i kombination med de styrande dokument som legat till grund för vår granskning – särskilt Policy för verksamhets- och ekonomistyrningsprinciper (KS 2022/340) samt Budget och verksamhetsplan 2024–2026. Vår analys omfattar både det ekonomiska resultatet, utfallet i förhållande till fullmäktiges finansiella och verksamhetsmässiga mål samt balanskravsresultatet. Det är vår uppfattning att det finns stöd för att viss måluppfyllelse har uppnåtts, men att redovisningen och helhetsbedömningen i vissa avseenden brister i transparens, konsistens och koppling till styrdokumentens formuleringar.

Vi konstaterar att kommunfullmäktige fastställt tre finansiella mål inom ramen för god ekonomisk hushållning: resultatmål, soliditetsmål och investeringsmål. Resultatet för 2024 uppgår till 1,7 mnkr, vilket motsvarar cirka 0,2 % av skatter och statsbidrag. Detta är klart under det årliga riktmärket på 2 %, men kommunstyrelsen anger att det genomsnittliga överskottet under en flerårsperiod uppgår till 2,2 %, och att resultatmålet därmed anses vara uppfyllt. Vi anser att denna bedömning är metodmässigt svag eftersom årsredovisningen inte innehåller en verifierbar flerårsanalys, vilket begränsar möjligheten till extern prövning. Investeringsmålet anges vara uppnått, då självfinansieringsgraden för femårsperioden är 72,3 % enligt årsredovisningen. Soliditetsmålet om minst 35 % uppfylls enligt årsredovisningen (43,6%).

Vi anser därför att redovisningen av de finansiella målen delvis är förenlig med fullmäktiges riktlinjer, men att underlaget är otillräckligt för att entydigt bekräfta måluppfyllelse utifrån styrdokumentens faktiska krav. Avseende verksamhetsmålen framgår det att endast en av nio mål saknar uppföljningsbara indikatorer (mål 6), medan resterande åtta mål bedömts av kommunstyrelsen som delvis uppnådda. Som redovisats under revisionsfråga 1 har knappt 40 % av indikatorerna uppnått sina målvärden. Årsredovisningen saknar dock en tydlig redovisning av hur indikatorutfall, nämndernas analyser och kvalitativa beskrivningar sammanvägts i kommunstyrelsens helhetsbedömning. Det framgår inte om, eller hur, verksamhetsmålen låga måluppfyllelse har påverkat den samlade slutsatsen om att kommunen uppnått god ekonomisk hushållning. Vi anser därför att även verksamhetsresultatet endast delvis är förenligt med fullmäktiges mål, och att detta förhållande inte i tillräcklig grad synliggörs eller reflekteras i kommunstyrelsens slutbedömning. Vidare konstaterar vi att balanskravet är uppfyllt. Enligt årsredovisningen uppgår balanskravsresultatet till 4,8 mnkr. Några justeringar eller reserveringar till eller från resultatutjämningsreserv har inte gjorts, och det finns inga underskott att återställa. Redovisningen av balanskravet är korrekt, men någon analys av hur detta relaterar till långsiktig hållbarhet eller till de finansiella målen återfinns inte.

Vår uppfattning är att kommunstyrelsen gör en samlad och positiv bedömning av att kommunen uppnått god ekonomisk hushållning, men att denna bedömning saknar en strukturerad syntes där finansiella och verksamhetsmässiga mål, balanskravsresultat och utvecklingstrender vägs samman. Det redovisas inte vilka avvägningar som gjorts mellan mål som uppnåtts respektive inte uppnåtts, och det framgår inte om nämndernas återrapporteringar integrerats i helhetsbedömningen. Vi anser att detta försvårar möjligheten för externa mottagare, inklusive kommuninvånare och revisorer, att ta del av en transparent, spårbar och rättvisande redovisning.

Mot denna bakgrund är vår samlade bedömning att resultatet i årsredovisningen 2024 endast till viss del är förenligt med fullmäktiges mål och riktlinjer för god ekonomisk hushållning. Den formella balanskravsredovisningen är korrekt, men övriga delar av redovisningen och analysen saknar i flera avseenden underbyggnad, struktur och helhetsperspektiv.

Deloitte refers to one or more of Deloitte Touche Tohmatsu Limited (“DTTL”), its global network of member firms, and their related entities (collectively, the “Deloitte organization”). DTTL (also referred to as “Deloitte Global”) and each of its member firms and related entities are legally separate and independent entities, which cannot obligate or bind each other in respect of third parties. DTTL and each DTTL member firm and related entity is liable only for its own acts and omissions, and not those of each other. DTTL does not provide services to clients. Please see www.deloitte.com/about to learn more.

Deloitte is a leading global provider of audit and assurance, consulting, financial advisory, risk advisory, tax and related services. Our global network of member firms and related entities in more than 150 countries and territories (collectively, the “Deloitte organization”) serves four out of five Fortune Global 500® companies. Learn how Deloitte’s approximately 330,000 people make an impact that matters at www.deloitte.com.

Our advice is prepared solely for the use of the client. You may not disclose it or its contents to any other person without our prior written consent. No other person may rely on the advice and we accept no responsibility to any other person.

© 2025 For more information, contact Deloitte AB.